T092 ATĐ 4 (13) Luận A Tỳ Đạt Ma Đại Tỳ Bà Sa Q63-Kiết Uẩn-Luận về Nhất Hành

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 63

LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA
QUYEÅN 63

LUAÄN VEÀ NHAÁT HAØNH (Phaàn 8)

Chín Bieán tri nhö vaäy, ai xaû boû maáy loaïi-ai ñaït ñöôïc maáy loaïi? Traû lôøi: Coù caùc höõu tình khoâng xaû boû-khoâng ñaït ñöôïc, ñoù laø caùc dò sinh. Hoûi: trong naøy hoûi-Ñaùp khoâng döïa vaøo dò sinh, chæ döïa vaøo Thaùnh giaû, laø coù Thaùnh giaû ñoái vôùi chín Bieán tri khoâng coù xaû boû-ñaït ñöôïc hay khoâng? Ñaùp: Coù, ñoù laø luùc truù trong baûn taùnh coù thaéng tieán cuõng khoâng coù xaû boû-ñaït ñöôïc. Nghóa laø luùc khoå phaùp trí nhaãn dieät-khoå phaùp trí sinh, vaø luùc Khoå loaïi trí nhaãn dieät-khoå loaïi trí sinh, ñeàu khoâng coù xaû boû- khoâng coù ñaït ñöôïc ñoái vôùi chín Bieán tri. Luùc Taäp phaùp trí nhaãn dieät-taäp phaùp trí sinh, khoâng coù xaû boû-ñaït ñöôïc moät, luùc taäp loaïi trí nhaãn dieät-taäp loaïi trí sinh, khoâng coù xaû boû-ñaït ñöôïc moät. Luùc Dieät phaùp trí nhaãn dieät- Dieät phaùp trí sinh, khoâng coù xaû boû-ñaït ñöôïc moät; luùc Dieät loaïi trí nhaãn dieät-Dieät loaïi trí sinh, khoâng coù xaû boû-ñaït ñöôïc moät. Luùc Ñaïo phaùp trí nhaãn dieät-Ñaïo phaùp trí sinh, khoâng coù xaû boû-ñaït ñöôïc moät; luùc Ñaïo loaïi trí nhaãn dieät-Ñaïo loaïi trí sinh, neáu chöa lìa nhieãm coõi Duïc maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh thì cuõng khoâng coù xaû boû-ñaït ñöôïc moät; neáu ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh thì xaû boû naêm-ñaït ñöôïc moät, ñoù laø xaû boû naêm loaïi tröôùc, ñaït ñöôïc Bieán tri veà naêm kieát thuaän phaàn döôùi khoâng coøn. Trong naøy, coù ngöôøi noùi: Saùu ñòa Kieán ñaïo xaû bæ vaø ñaït ñöôïc ñeàu nhö vaäy. Coù ngöôøi noùi: Naêm loaïi rau ôû ba phaàn vò Phaùp trí khoâng ñaït ñöôïc Bieán tri. Thaønh giaû luùc lìa nhieãm cuûa coõi Duïc töø moät phaåm cho ñeán taùm phaåm, khoâng coù xaû bæ-khoâng coù ñaït ñöôïc; luùc lìa nhieãm phaåm thöù chín, ñaïo voâ giaùn dieät-ñaïo giaûi thoaùt sinh thì xaû bæ saùu-ñaït ñöôïc moät, ñoù laø xaû boû saùu loaïi tröôùc-ñaït ñöôïc Bieán tri veà naêm kieát thuaän phaàn

döôùi khoâng coøn; luùc lìa nhieãm moät phaàn cuûa Tónh löï thöù nhaát, cho ñeán lìa nhieãm taùm phaåm cuûa Tónh löï thöù tö, khoâng coù xaû boû-khoâng coù ñaït ñöôïc; luùc lìa nhieãm phaåm thöù chín cuûa Tónh löï thöù tö, ñaïo voâ giaùn dieät-ñaïo giaûi thoaùt sinh thì khoâng coù xaû boû-ñaït ñöôïc moät, ñoù laø Bieán tri veà aùi coõi Saéc khoâng coøn; luùc lìa nhieãm moät phaåm cuûa khoâng voâ bieân xöù, cho ñeán lìa nhieãm taùm phaåm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù, khoâng coù xaû boû-khoâng coù ñaït ñöôïc; luùc lìa nhieãm phaåm thöù chín cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù, ñònh kim cang duï dieät-taän trí baét ñaàu sinh thì xaû boû hai-ñaït ñöôïc moät, ñoù laø xaû boû Bieán tri veà naêm kieát thuaän phaàn döôùi khoâng coøn vaø Bieán tri veà aùi coõi Saéc khoâng coøn, ñaït ñöôïc Bieán tri veà taát caû caùc Kieát khoâng coøn. Ñaây laø noùi veà xaû boû vaø ñaït ñöôïc Bieán tri luùc thaéng tieán, luùc lui suït cuõng coù nghóa xaû boû-ñaït ñöôïc nhö vaäy. Nghóa laø luùc A-la-haùn daáy khôûi Trieàn cuûa coõi Voâ saéc maø lui suït, thì xaû boû moät-ñaït ñöôïc hai, ñoù laø xaû boû thöù chín-ñaït ñöôïc thöù taùm vaø thöù baûy; ngay luùc aáy daáy khôûi Trieàn cuûa coõi Saéc maø lui suït, thì xaû boû moät-ñaït ñöôïc moät, ñoù laø xaû boû thöù chín-ñaït ñöôïc thöù baûy; ngay luùc aáy daáy khôûi Trieàn cuûa coõi Duïc, thì xaû boû moät-ñaït ñöôïc saùu, ñoù laø xaû boû thöù chín-ñaït ñöôïc saùu loaïi tröôùc. Ngöôøi baát hoaøn ñaõ lìa nhieãm cuûa coõi Saéc, luùc daáy khôûi Trieàn cuûa coõi Saéc maø lui suït, thì xaû boû moät-khoâng coù ñaït ñöôïc, ñoù laø xaû boû Bieán tri veà aùi coõi Saéc khoâng coøn; ngay luùc aáy daáy khôûi Trieàn cuûa coõi Duïc maø lui suït, thì xaû boû hai-ñaït ñöôïc saùu, ñoù laø xaû boû thöù taùm-thöù baûy, ñaït ñöôïc saùu loaïi tröôùc. Ngöôøi Baát hoaøn chöa lìa nhieãm cuûa coõi Saéc, luùc daáy khôûi Trieàn cuûa coõi Duïc maø lui suït, thì xaû boû moät-ñaït ñöôïc saùu, ñoù laø xaû boû naêm kieát thuaän phaàn döôùi khoâng coøn, ñaït ñöôïc saùu loaïi tröôùc. Thaùnh giaû chöa lìa nhieãm cuûa coõi Duïc, luùc aáy khôûi Trieàn cuûa coõi Duïc maø lui suït, thì ñoái vôùi chín Bieán tri khoâng coù xaû boû-khoâng coù ñaït ñöôïc. Chín Bieán tri nhö vaäy. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa Tónh töï? Ñaùp: Chín loaïi laø quaû cuûa Tónh löï vaø quaû quyeán thuoäc. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa Voâ saéc? Ñaùp: Hai loaïi laø quaû cuûa Voâ saéc vaø quaû quyeán thuoäc, ñoù laø aùi coõi Saéc khoâng coøn vaø taát caû caùc kieát khoâng coøn. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa Tónh löï caên baûn? Ñaùp: Naêm loaïi, ñoù laø loaïi thöù hai-thöù tö-thöù saùu vaø hai loaïi sau. Coù ngöôøi noùi: Loaïi thöù hai-thöù tö vaø ba loaïi sau laø naêm loaïi. Toân giaû Dieäu AÂm noùi: “ÔÛ ñaây coù taùm loaïi, ñoù laø tröø ra loaïi thöù baûy”. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû quyeán thuoäc cuûa Tónh löï? Ñaùp: Chín loaïi, ñoù laø Vò chí ñònh chöù khoâng phaûi laø loaïi naøo khaùc;

Tónh löï trung gian nhö noùi veà Tónh löï caên baûn. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa Voâ saéc caên baûn? Ñaùp: Moät loaïi, ñoù laø loaïi thöù chín. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû quyeán thuoäc cuûa voâ saéc? Ñaùp: Moät loaïi, ñoù laø loaïi thöù taùm, laø caän phaàn cuûa khoâng voâ bieân xöù chöù khoâng phaûi laø loaïi naøo khaùc. Hoûi: maáy loaïi laø quaû cuûa Kieán ñaïo? Ñaùp: Saùu loaïi, ñoù laø saùu loaïi 51. coù ngöôøi noùi baûy loaïi, ñoù laø baûy loaïi tröôùc. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa Tu

ñaïo? Ñaùp: Ba loaïi, ñoù laø ba loaïi sau. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa Nhaãn? Ñaùp: neân noùi nhö quaû cuûa Kieán ñaïo. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa trí? Ñaùp: Neân noùi nhö quaû Tu ñaïo. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa Phaùp trí? Ñaùp: Ba laoïi, ñoù laø ba loaïi sau. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa Loaïi trí? Ñaùp: hai loaïi, ñoù laø hai loaïi sau. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa phaåm Phaùp trí? Ñaùp: Saùu loaïi, ñoù laø loaïi thöù nhöùt-thöù ba-thöù naêm vaø ba loaïi sau. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa phaåm Loaïi trí? Ñaùp: Naêm loaïi, ñoù laø loaïi thöù hai-thöù tö-thöù saùu vaø hai loaïi sau. Coù ngöôøi noùi saùu loaïi ñoù laø loaïi thöù hai-thöù tö-thöù saùu vaø ba loaïi sau. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa ñaïo theá tuïc? Ñaùp: Hai loaïi, ñoù laø loaïi thöù baûy vaø thöù taùm. Hoûi: Maáy loaïi laø quaû cuûa voâ ñaïo laäu? Ñaùp: Chín loaïi, bôûi vì löïc cuûa ñaïo voâ laäu ñaït ñöôïc taát caû. Hoûi: Neáu ngöôøi ñaõ lìa nhieãm coõi Saéc maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh thì ngöôøi aáy ñaán luùc naøo ñaït ñöôïc Bieán tri veà aùi coõi Saéc khoâng coøn? Ñaùp: Toân giaû taêng-giaø-phieät-toâ noùi raèng: “Ñeán luùc Ñaïo loaïi trí thì ñaït ñöôïc, bôûi vì ngöôøi aáy luùc baáy giôø goïi laø truù trong quaû cuõng truù trong Höôùng”. Lôøi bình: Vò aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi naøy, bôûi vì khoâng phaûi laø luùc truù trong quaû thì goïi laø truù trong Höôùng, nghóa laø luùc ñaït ñöôïc quaû chöa daáy khôûi moät nieäm Höôùng ñaïo hieän roõ tröôùc maét, thì goïi laø Höôùng nhö theá naøo?

SOÁ 1545 - LUAÄN A TYØ ÑAÏT MA ÑAÏI TYØ BAØ SA, Quyeån 63 215

Coù Sö khaùc noùi: Ngöôøi aáy veà sau neáu lìa nhieãm cuûa khoâng voâ bieân xöù, thì luùc baáy giôø môùi ñaït ñöôïc Bieán tri veà aùi coõi Saéc khoâng coøn, nghóa laø ngöôøi aáy luùc baáy giôø tu caùc ñòa Tónh löï voâ laäu cuûa vò lai ñeå ñoái trò ñoaïn tröø aùi coõi Saéc. Vò aáy cuõng khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, bôûi vì luùc baáy giôø chæ tu caùc ñòa Tónh löï voâ laäu cuûa vò lai ñeå ñoái trò voâ saéc chöù khoâng phaûi laø ñoái trò coõi Saéc. Laïi coù ngöôøi noùi: Ngöôøi aáy veà sau seõ ñaït ñöôïc quaû A-la-haùn , luùc ñònh kim cang duï hieän ôû tröôùc maét, môùi ñaït ñöôïc Bieán tri veà coõi Saéc naøy khoâng coøn. Nghóa laø ngöôøi aáy luùc baáy giôø ñoái vôùi toaøn boä phieàn naõo do kieán-tu maø ñoaïn cuûa ba coõi ñeàu ñoaïn, cho neân cuøng chöùng ñöôïc moät vò ly heä. Ngöôøi aáy cuõng khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, bôûi vì luùc baáy giôø caùc Ñoaïn taäp hôïp toaøn b laøm thaønh moät, goïi laø Bieán tri veà taát caû caùc kieát khoâng coøn, laøm sao noùi laø ñaït ñöôïc Bieán tri veà aùi coõi saéc khoâng coøn? Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Luùc ngöôøi aáy nhaát ñònh töø quaû daáy khôûi ñaïo thaéng tieán hieän ôû tröôùc maét, thì môùi coù theå ñaït ñöôïc Bieán tri veà aùi coõi Saéc naøy khoâng coøn. Neáu khoâng chaáp nhaän ngöôøi aáy quyeát ñònh töø quaû daáy khôûi ñaïo cuûa thaéng quaû hieän ôû tröôùc maét, thì nhöõng ngöôøi ñaõ lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù ba, luùc döïa vaøo Ñaïo loaïi trí cuûa ñòa döôùi maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, ñaït ñöôïc quaû thöù ba, ñaõ khoâng daáy khôûi ñaïo cuûa thaéng quaû hieän ôû tröôùc maét, ngöôøi aáy neáu maïng chung sinh ñeán Tónh löï thöù tö hoaëc laø coõi Voâ saéc thì seõ khoâng thaønh töïu Laïc caên voâ laäu. Neáu nhö vaäy thì traùi vôùi phaåm Thaäp Moân, nhö noùi: “Ai thaønh töïu laïc caên? Ñaùp: Neáu sinh ñeán coõi Bieán tònh, hoaëc sinh phía döôùi coõi Bieán tònh, hoaëc Thaùnh giaû sinh phía treân coõi Bieán tònh”. Ñöøng coù

sai laàm aáy, cho neân nhaát ñònh phaûi chaáp nhaän nhöõng ngöôøi ñaït ñöôïc quaû roài thì hoï nhaát ñònh töø quaû daáy khôûi ñaïo cuûa thaéng quaû, luùc baáy giôø môùi goïi laø ñaït ñöôïc Bieán tri veà aùi coõi saéc khoâng coøn. Bôûi vì lyù leõ naøy, cho neân neáu tröôùc ñaõ lìa nhieãm cuûa coõi Duïc thuoäc phaåm ba-boán, luùc Ñaïo loaïi trí tieán vaøo chaùnh taùnh ly sinh thì ñaït ñöôïc quaû Döï löu; neáu traûi qua nhieàu ñôøi (kinh sanh) thì nhaát ñònh laø Gia Gia (moät trong 18 höõu hoïc); neáu tröôùc ñaõ lìa nhieãm cuûa coõi Duïc thuoäc phaåm baûy-taùm, luùc Ñaïo loaïi rí tieán vaøo chaùnh taùnh ly sinh thì ñaït ñöôïc quaû Nhaát lai; neáu traûi qua nhieàu ñôøi thì nhaát ñònh laø Nhaát Giaùn. Neáu khoâng chaáp nhaän ngöôøi aáy ñaït ñöôïc Thaùnh

quaû roài quyeát ñònh töø quaû daáy khôûi ñaïo cuûa thaéng quaû, thì ngöôøi aáy neáu traûi qua nhieàu ñôøi laøm sao thaønh töïu caên voâ laäu ñoái trò vôùi ba-boán-baûy- taùm phaåm? Hoûi: Laø chín Bieán tri thaâu nhieáp taát caû Bieán tri, hay laø taát caû Bieán tri thaâu nhieáp chín Bieán tri? Ñaùp: taát caû thaâu nhieáp chín, khoâng phaûi laø chín thaâu nhieáp taát caû. Trong naøy, chín loaïi thì nhö tröôùc ñaõ noùi, taát caû thì goàm chín loaïi naøy vaø nhöõng Ñoaïn khaùc. Theå cuûa taát caû thì roäng cho neân coù theå thaâu nhieáp chín loaïi, Theå cuûa chín loaïi naøy thì heïp cho neân khoâng theå naøo thaâu nhieáp taát caû, nhö ñoà ñöïng lôùn luoân luoân che phuû ñoà ñöïng nhoû, khoâng phaûi laø ñoà ñöïng nhoû coù theå che phuû ñoà ñöïng lôùn. Khoâng thaâu nhieáp nhöõng gì? Ñoù laø Khoå trí ñaõ sinh maø Taäp trí chöa sinh, kieát cuûa ba coõi do kieán khoå maø ñoaïn ñaõ heát, khoâng phaûi laø do chín loaïi maø thaâu nhieáp; töùc laø luùc khoå phaùp trí nhaãn dieät-khoå phaùp trí sinh, ñaõ ñoaïn ñöôïc taát caû caùc phaùp do kieán khoå maø ñoaïn cuûa coõi Duïc, vaø luùc khoå loaïi trí nhaãn dieät-khoå loaïi trí sinh, ñaõ ñoaïn ñöôïc taát caû caùc phaùp do kieán khoå maø ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ saéc. Caùc Ñoaïn nhö vaäy khoâng phaûi laø do chín loaïi maø thaâu nhieáp, thieát laäp hai Bieán tri ñaàu laø quaû cuûa kieán ñaïo, bôûi vì duyeân chöa ñaày ñuû. Ñeä töû cuûa töùc Theá Toân coù ñuû kieán giaûi chöa lìa nhieãm coõi Duïc, kieát cuûa coõi Duïc do tu maø ñoaïn ñaõ heát, khoâng phaûi laø do chín loaïi maø thaâu nhieáp, nghóa laø caùc Thaùnh giaû lìa nhieãm cuûa coõi Duïc do tu maø ñoaïn töø moät phaåm cho ñeán taùm phaåm, ñaõ ñaït ñöôïc caùc Ñoaïn khoâng phaûi laø do chín loaïi maø thaâu nhieáp, thieát laäp Bieán tri thöù nhaát veà quaû cuûa Tu ñaïo, bôûi vì duyeân chöa ñaày ñuû; ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc-chöa lìa nhieãm coõi saéc, kieát cuûa coõi Saéc do tu maø ñoaïn ñaõ heát, khoâng phaûi laø do chín loaïi maø thaâu nhieáp, nghóa laø caùc Thaùnh giaû lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù nhaát do tu maø ñoaïn moät phaåm, cho ñeán lìa nhieãm cuûa Tónh löï thöù tö do tu maø ñoaïn taùm phaåm, ñaõ ñaït ñöôïc caùc Ñoaïn khoâng phaûi laø do chín loaïi maø thaâu nhieáp, thieát laäp Bieán tri thöù hai veà quaû cuûa Tu ñaïo, bôûi vì duyeân chöa ñaày ñuû; ñaõ lìa nhieãm coõi Saéc chöa lìa nhieãm coõi voâ saéc, kieát cuûa coõi Voâ saéc do tu maø ñoaïn ñaõ heát, khoâng phaûi laø do chín loaïi maø thaâu nhieáp, nghóa laø caùc Thaùnh giaû lìa nhieãm cuûa Khoâng voâ bieân xöù do tu maø ñoaïn moät phaåm, cho ñeán lìa nhieãm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù

do tu maø ñoaïn taùm phaåm, ñaõ ñaït ñöôïc caùc Ñoaïn khoâng phaûi laø do chín loaïi maø thaâu nhieáp, thieát laäp bieán tri thöù ba veà quaû cuûa Tu ñaïo, bôûi vì duyeân chöa ñaày ñuû. Hoûi: Caùc dò sinh lìa nhieãm cuûa coõi Duïc do kieán-tu maø ñoaïn moät phaåm, cho ñeán lìa nhieãm cuûa Voâ sôû höõu xöù do kieán-tu maø ñoaïn chín

phaåm, ñaõ ñaït ñöôïc caùc Ñoaïn cuõng khoâng phaûi laø do chín loaïi maø thaâu nhieáp, trong naøy vì sao khoâng noùi: Ñaùp: neân noùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát laø nghóa naøy coù khaùc. Laïi nöõa, trong naøy chæ döïa vaøo Thaùnh giaû maø soaïn ra luaän, khoâng döïa vaøo dò sinh, bôûi vì chín Bieán tri chæ thieát laäp ôû trong thaân Thaùnh giaû. Hoûi: Nhöõng ngöôøi ñaõ lìa nhieãm cuûa coõi duïc cho ñeán ñaõ lìa nhieãm cuûa voâ sôû höõu xöù, tieán vaøo chaùnh taùnh ly sinh, tröôùc ñoù hoï ñaõ ñaït ñöôïc caùc Ñoaïn, nay ñeán phaàn vò Thaùnh tuøy theo söï thích öùng cuûa mình, cho ñeán chöa ñaït ñöôïc teân goïi Ñoaïn Bieán tri laø quaû cuûa Kieán ñaïo-Tu ñaïo, Ñoaïn aáy cuõng khoâng phaûi laø do chín loaïi naøy maø thaâu nhieáp, trong naøy vì sao khoâng noùi ñeán hoï? Ñaùp: Neân noùi maø khoâng noùi ñeán, thì neân bieát laø nghóa naøy coù khaùc. Laïi nöõa, trong naøy sô löôïc hieån baøy veà ngöôøi baét ñaàu nhaäp moân, cho neân noùi ñeán töôùng thoâ chöù khoâng noùi ñeùn töôùng teá. Laïi nöõa, trong naøy chæ noùi ñeán dò sinh voán coù phieàn naõo tieán vaøo Thaùnh ñaïo, nhöõng ngöôøi aáy khoâng phaûi laø dò sinh voán coù phieàn naõo maø tieán vaøo Thaùnh ñaïo, cho neân khoâng noùi ñeán. Coù taùm Boå-ñaëc-giaø-la: 1. Döï löu höôùng. 2. Döï löu quaû. 3. Nhaát lai höôùng. 4. Nhöùt lai quaû. 5. Baát hoaøn höôùng. 6. Baát hoaøn quaû. 7. A-la-haùn höôùng. 8. A-la-haùn quaû. Hoûi: Taùm loaïi Boå-ñaëc-giaø-la nhö vaäy, teân goïi ñaõ coù taùm-thaät Theå coù maáy loaïi? Ñaùp: Caùc luaän sö A-tyø-ñaït-ma noùi: “Teân goïi naøy coù taùm maø thaät Theå chæ coù naêm, nghóa laø Döï löu höôùng vaø A-la-haùn quaû, teân goø coù hai loaïi maø thaät Theå cuõng laø hai; Döï löu quaû vaø Nhaát lai höôùng, teân goïi tuy coù hai maø thaät Theå chæ laø moät; Nhaát lai quaû vaø Baát hoaøn höôùng, teân goïi tuy coù hai maø thaät Theå chæ laø moät; Baát hoaøn quaû vaø A-la-haùn höôùng, teân goïi tuy coù hai maø thaät Theå chæ laø moät; bôûi vì mang theo quaû coù naêng löïc höôùng ñeán chæ laø moät höõu tình”. Toân giaû Dieäu AÂm ñöa ra caùch noùi nhö vaäy: “Taùm loaïi Boå-ñaëc-giaø- la, teân goïi vaø thaät Theå ñeàu coù taùm”. Vò aáy ñöa ra caùch noùi naøy: Nhöõng ngöôøi Döï löu cho ñeán luùc chöa daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy,

thaønh töïu quaû Döï lö cho neân goïi laø ngöôøi Döï löu; neáu daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy thì rôøi boû quaû Döï löu, cho neân goïi laø Nhaát lai höôùng chöù khoâng phaûi laø ngöôøi Döï löu. Nhöõng ngöôøi Nhaát lai cho ñeán luùc chöa daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy, thaønh töïu quaû Nhaát lai cho neân goïi laø ngöôøi Nhaát lai; neáu daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy thì rôøi boû quaû Nhaát lai, cho neân goïi laø Baát hoaøn höôùng chöù khoâng phaûi laø ngöôøi

Nhaát lai. Nhöõng ngöôøi baát hoaøn cho ñeán luùc chöa daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy, thaønh töïu quaû baát hoaøn cho neân goïi laø ngöôøi Baát hoaøn; neáu daây khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy thì rôøi boû quaû Baát hoaøn, cho neân goïi laø A-la-haùn höôùng chöù khoâng phaûi laø ngöôøi baát hoaøn. Bôûi vì döïa vaøo caên maø thieát laäp Boå-ñaïc-giaø-la, cho neân khoâng theå noùi moät Theå maø coù hai loaïi, ñoù laø do thaønh töïu phaùt sinh trí maø luaän baøn. Hoûi: Nhaát lai höôùng thaønh töïu quaû Dö löu hay khoâng? Ñaùp: Khoâng thaønh töïu. Hoûi: baát hoaøn höôùng thaønh töïu quaû Nhaát lai hay khoâng? Ñaùp: Khoâng thaønh töïu. Hoûi: A-la-haùn höôùng thaønh töïu quaû baát hoaøn hay khoâng? Ñaùp: Khoâng thaønh töïu. Lôøi bình: Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Coù nhöõng loaïi daàn daàn ñaït ñöôïc boán quaû, teân goïi aáy tuy coù taùm loaïi maø thaät Theå chæ coù naêm. Nhö Danh vaø Theå, Danh thi thieát-theå thi thieát, Danh dò töôùng-theå dò töôùng, Danh dò taùnh-Theå dò taùnh, Danh kieán laäp-theå kieán laäp-Danh sai bieät-theå sai bieät, Danh phaân bieät-Theå phaân bieät, Danh giaùc-theå giaùc, neân bieát cuõng nhö vaäy. Hoûi: Neáu taùm loaïi maø thaät Theå chæ coù naêm, thì taïi sao kieán laäp teân goïi cuûa taùm loaïi naøy? Ñaùp: Döïa vaøo ñaïo hieän haønh cho neân thieát laäp taùm loaïi. Nghóa laø ngöôøi Döï löu cho ñeán luùc chöa daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy, quaû Döï löu aáy ñaït ñöôïc maø cuõng thuoäc veà thaân thaønh töïu maø cuõng hieän ôû tröôùc maét; ñoái vôùi nhaát lai höôùng chöa ñaït ñöôïc, chöa thuoäc veà thaân- chöa thaønh töïu-chöa hieän ôû tröôùc maét, goïi laø quaû Döï löu chöù khoâng phaûi laø Nhaát lai höôùng. Neáu daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy hieän ôû tröôùc maét, thì luùc aáy Nhaát lai höôùng ñaït ñöôïc maø cuõng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø cuõng hieän ôû tröôùc maét; ñoái vôùi quaû Döï löu ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø khoâng hieän ôû tröôùc maét, goïi laø Nhaát lai höôùng chöù khoâng phaûi laø Döï löu. Nhöõng ngöôøi Nhaát lai cho ñeán luùc chöa daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy, quaû Nhaát lai aáy ñaït ñöôïc maø cuõng thuoäc veà thaân, thaønh töïu

maø cuõng hieän ôû tröôùc maét, ñoái vôùi Baát hoaøn höôùng chöa ñaït ñöôïc, chöa thuoäc veà thaân- chöa thaønh töïu-chöa hieän ôû tröôùc maét, goïi laø quaû Nhaát lai chöù khoâng phaûi laø Baát hoaøn höôùng. Neáu daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy hieän ôû tröôùc maét, thì luùc aáy Baát hoaøn höôùng ñaït ñöôïc maø cuõng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø cuõng hieän ôû tröôùc maét; ñoái vôùi quaû Nhaát lai ñaït ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø khoâng hieän ôû tröôùc maét, goïi laø Baát hoaøn höôùng chöù khoâng phaûi laø quaû Nhaát lai. Nhöõng ngöôøi Baát hoaøn cho ñeán luùc chöa daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy, quaû Baát hoaøn aáy ñaït ñöôïc maø cuõng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø cuõng hieän ôû tröôùc maét; ñoái vôùi A-la-haùn höôùng chöa ñaït ñöôïc, chöa thuoäc veà thaân-chöa thaønh töïu-chöa hieän ôû tröôùc maét, goïi laø quaû baát hoaøn chöù khoâng phaûi laø A-la-haùn höôùng. Neáu daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû hieän ôû tröôùc maét, thì luùc aáy A-la-haùn höôùng ñaït ñöôïc maø cuõng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø cuõng hieän ôû tröôùc maét; ñoái vôùi quaû Baát hoaøn ñaït

ñöôïc maø khoâng thuoäc veà thaân, thaønh töïu maø khoâng hieän ôû tröôùc maét, goïi laø A-la-haùn höôùng chöù khoâng phaûi laø quaû Baát hoaøn. Vì vaäy, Theå tuy laø naêm maø teân goïi coù taùm loaïi. Neáu cuøng vôùi loaïi vöôït qua ñaït ñöôïc boán quaû, thì teân goïi coù taùm maø Theå coù baûy loaïi, ñoù laø trong kieán ñaïo coù Nhaát lai höôùng chöù khoâng coù quaû Döï löu, coù Baát hoaøn höôùng chöù khoâng coù quaû Nhaát lai chæ quyeát ñònh khoâng coù A-la- haùn höôùng, khoâng coù quaû Baát hoaøn, cho neân Theå coù baûy. Taùm loaïi Boå-ñaëc-giaø-la naøy ñoái vôùi chín Bieán tri, coù maáy loaïi thaønh töïu-maáy loaïi khoâng thaønh töïu? Cho ñeán noùi roäng ra. Trong naøy laáy Boå-ñaëc-giaø-la laøm Chöông, laáy Bieán tri laøm Moân, ñaõ noùi veà taùm loaïi Boå-ñaëc-giaø-la, nay noùi ñeán taùm loaïi naøy ñoái vôùi chín Bieán tri coù loaïi khoâng thaønh töïu-coù loaïi thaønh töïu. Thaønh töïu naøy thì coù ít-coù nhieàu, nghóa laø Dö löu höôùng thì hoaëc khoâng thaønh töïu, hoaëc thaønh töïu moät-hai-ba-boán-naêm. Khoâng thaønh töïu, nghóa laø phaàn vò khoå phaùp trí nhaãn cho ñeán phaàn vò taäp phaùp trí nhaãn, trong naêm taâm naøy ñoái vôùi Kieán ñaïo-Tu ñaïo thì chín loaïi Bieán tri ñeàu chöa thaønh töïu, bôûi vì boán duyeân-naêm duyeân ñeàu chöa ñaày ñuû. Thaønh töïu moät, nghóa laø phaàn vò Taäp phaùp trí-Taäp loaïi trí nhaãn, bôûi vì trong hai taâm naøy ñeàu thaønh töïu moät Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa coõi Duïc do kieán khoå-taäp-maø ñoaïn. Thaønh töïu hai, nghóa laø phaàn vò taäp loaïi trí-Dieät phaùp trí nhaãn, bôûi vì trong hai taâm naøy ñeàu thaønh töïu hai Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa ba coõi do kieán Khoå-taäp maø ñoaïn. Thaønh töïu ba, nghóa laø phaàn vò Dieät phaùp trí-Dieät loaïi trí nhaãn, bôûi vì trong hai taâm naøy thaønh töïu ba Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa ba coõi do kieán Khoå-taäp maø

ñoaïn, vaø phaùp ñoaïn cuûa coõi Duïc do kieán Dieät maø ñoaïn. Thaønh töïu boán, nghóa laø phaàn vò Dieät loaïi trí-Ñaïo phaùp trí nhaãn, bôûi vì trong hai taâm naøy thaønh töïu boán Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa ba coõi do kieán Khoå-taäp- dieät maø ñoaïn. Thaønh töïu naêm, nghóa laø phaàn vò Ñaïo phaùp trí-Ñaïo loaïi trí nhaãn, bôûi vì trong hai taâm naøy thaønh töïu naêm Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa ba coõi do kieán Khoå-taäp-dieät maø ñoaïn, vaø phaùp ñoaïn cuûa coõi Duïc do Kieán Ñaïo maø ñoaïn. Quaû Döï löu thaønh töïu saùu, nghóa laø ñaïo loaïi trí cho ñeán luùc chöa daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy, thaønh töïu saùu Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa ba coõi do kieán maø ñoaïn. Nhaát lai höôùng neáu taêng theâm lìa nhieãm coõi Duïc maø tieán vaøo chaùnh taùnh ly sinh thì gioáng nhö Döï löu höôùng, nghóa laø hoaëc khoâng thaønh töïu, töùc laø trong naêm taâm ñaàu cuûa kieán ñaïo; hoaëc thaønh töïu moät-hai-ba-boán-naêm, töùc laø trong möôøi taâm sau cuûa Kieán ñaïo, nhö hai saùt-na thöù hai sau ñoù. Neáu töø quaû Döï löu ñeán quaû Nhaát lai, vaø quaû Nhaát lai thì thaønh töïu saùu nghóa laø töø luùc daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû Döï löu, cho ñeán ñaoâ voâ giaùn thöù saùu lìa nhieãm coõi Duïc, ñeàu goïi laø ñeán quaû Nhaát lai; töø Ñaïo loaïi trí hoaëc laø ñaïo giaûi thoaùt thöù saùu lìa nhieãm coõi Duïc, cho ñeán luùc chöa daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy, goïi laø quaû Nhaát lai ñeàu thaønh töïu saùu, töùc laø saùu Bieán tri veà phaùp

ñoaïn cuûa ba coõi do kieán maø ñoaïn. Baát hoaøn höôùng neáu ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh thì gioáng nhö Döï löu höôùng, nghóa laø hoaëc khoâng thaønh töïu, töùc laø trong naêm taâm ñaàu cuûa kieán ñaïo; hoaëc thaønh töïu moät-hai-ba-boán- naêm töùc laø trong möôøi taâm sau cuûa kieán ñaïo, nhö hai saùt-na thöù hai sau ñoù. Trong naøy coù ngöôøi noùi: Neáu ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc döïa vaøo saùu ñòa, tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh thì ñeàu gioáng nhö Döï löu höôùng ñaõ noùi. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: Neáu ñaõ lìa nhieãm coõi Duïc döïa vaøo Vó chí ñònh maø tieán vaøo chaùnh taùnh ly sinh, thì gioáng nhö Döï löu höôùng ñaõ noùi. Neáu döïa vaøo naêm ñòa treân maø tieán vaøo Chaùnh taùnh ly sinh, thì khoâng gioáng nhö Döï löu höôùng, nghóa laø töø khoå phaùp trí nhaãn cho ñeán taäp loaïi trí nhaãn chöa thaønh töïu Bieán tri; töø Taäp loaïi trí cho ñeán Dieät loaïi trí nhaãn thì thaønh töïu moät, ñoù laø Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa coõi Saéc-voâ saéc do kieán khoå-taäp maø ñoaïn; töø Dieät loaïi trí cho ñeán Ñaïo loaïi trí nhaãn thì thaønh töïu hai, ñoù laø Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ saéc do kieán khoå-taäp-dieät maø ñoaïn. Bôûi vì ñaïo cuûa naêm ñòa treân khoâng phaûi laø ñoái trò veà phaùp ñoaïn cuûa coõi Duïc, cho neân vaøo luùc ba phaùp trí cuûa taäp-

Dieät-Ñaïo coù maët, khoâng ñaït ñöôïc ba Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa coõi Duïc do kieán maø ñoaïn. Neáu töø quaû Nhaát lai ñeán quaû Baát hoaøn thì thaønh töïu saùu, nghóa laø töø luùc daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû Nhaát lai, cho ñeán ñaïo voâ giaùn thöù chín lìa nhieãm coõi Duïc, ñeàu goïi laø ñeán quaû baát hoaøn; luùc aáy thaønh töïu saùu, ñoù laø saùu Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa ba coõi do kieán maø ñoaïn. Quaû baát hoaøn thaønh töïu moät, ñoù laø naêm kieát thuaän phaàn döôùi khoâng coøn; töø Ñaïo loaïi trí-hoaëc ñaïo giaûi thoaùt thöù chín lìa nhieãm coõi Duïc, cho ñeán luùc chöa daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû aáy, goïi laø quaû Baát hoaøn, luùc aáy thaønh töïu moät Bieán tri veà naêm kieát thuaän phaàn döôùi khoâng coøn, bôûi vì toaøn boä Ñoaïn cuûa ba coõi do kieán maø ñoaïn, vaø ñoaïn cuûa coõi Duïc do tu maø ñoaïn laø töï taùnh cuûa Ñoaïn. A-la-haùn höôùng hoaëc laø thaønh töïu moät-hoaëc laø thaønh töïu hai, nghóa laø chöa lìa nhieãm coõi Saéc thì thaønh töïu moät, ñaõ lìa nhieãm coõi saéc thì thaønh töïu hai. Ñoù laø töø luùc daáy khôûi ñaïo thuø thaéng cuûa quaû Baát hoaøn, cho ñeán ñònh Kim cang duï ñeàu goïi laø A-la-haùn höôùng. Luùc aáy, neáu chöa lìa heát nhieãm cuûa coõi Saéc thì thaønh töïu moät, ñoù laø Bieán tri veà naêm kieát thuaän phaàn döôùi khoâng coøn; neáu ñaõ lìa nhieãm cuûa coõi Saéc thì thaønh töïu hai, ñoù laø moät ôû laàn tröôùc vaø Bieán tri veà aùi coõi Saéc khoâng coøn. Quaû A-la-haùn thaønh töïu moät, ñoù laø Bieán tri veà taát caû caùc kieát khoâng coøn, bôûi vì taäp hôïp toaøn boä heát thaûy phaùp ñoaïn cuûa ba coõi laøm töï taùnh cuûa Ñoaïn. Ñoäc giaùc vaø Ñaïi giaùc gioáng nhö A-la-haùn , ñeàu chæ thaønh töïu Bieán tri thöù chín. Hoûi: Ñoäc giaùc ôû phaàn vò Hoïc laø thaønh töïu maáy loaïi? Ñaùp: Boä Haønh duï thì noùi gioáng nhö Thanh vaên, Laân Giaùc duï thì noùi gioáng nhö Boà taùt. Hoûi: Boà taùt ôû phaàn vò Thaùnh thì thaønh töïu maáy loaïi? Ñaùp: Coøn trong kieán ñaïo. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi

naøy: Nhö Döï löu höôùng, trong naêm taâm ñaàu hoaøn toaøn chöa thaønh töïu, trong möôøi taâm sau Nhö Lai saùt-na thöù hai sau ñoù, thaønh töïu moät-hai-ba-boán-naêm loaïi. Laïi coù ngöôøi noùi: Trong baûy taâm ñaàu hoaøn toaøn chöa thaønh töïu; töø taäp loaïi trí cho ñeán Dieät loaïi trí nhaãn thì thaønh töïu moät, ñoù laø Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ saéc do kieán Khoå-taäp maø ñoaïn; töø Dieät loaïi trí cho ñeán Ñaïo loaïi trí nhaãn thì thaønh töïu hai, ñoù laø Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ saéc do kieán Khoå-taäp-dieät maø ñoaïn. Bôûi vì Tónh löï thöù tö khoâng phaûi laø ñoái trò veà phaùp ñoaïn cuûa coõi Duïc, cho neân vaøo luùc ba Phaùp trí cuûa taäp-dieät-ñaïo coù maët, khoâng ñaït ñöôïc ba Bieán tri veà phaùp

ñoaïn cuûa coõi Duïc do kieán maø ñoaïn. Töø luùc baét ñaàu Ñaïo loaïi trí cho ñeán ñònh Kim cang duï ñeàu thaønh töïu moät, ñoù laø Bieán tri veà naêm kieát thuaän phaàn döôùi khoâng coøn. Hoûi: Boà taùt ñeán luùc naøo ñaït ñöôïc Bieán tri veà aùi coõi Saéc khoâng coøn? Ñaùp: Toân giaû taêng-giaø-phieät-toâ noùi raèng: “Baét ñaàu phaàn vò Ñaïo loaïi trí thì ñaït ñöôïc Bieán tri naøy”. Lôøi bình: Vò aáy khoâng neân ñöa ra caùch noùi naøy, bôûi vì khoâng coù Quaû-Höôùng ñaït ñöôïc trong moät nieäm. Coù ngöôøi ñöa ra caùch noùi naøy: “Luùc lìa nhieãm cuûa Phi töôûng phi phi töôûng xöù baét ñaàu ñaïo voâ giaùn thì ñaït ñöôïc Bieán tri naøy”. Ngöôøi aáy cuõng khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, bôûi vì luùc baáy giôø chæ tu ñaïo ñoái trò vôùi voâ saéc, khoâng phaûi laø ñoái trò vôùi Saéc. Laïi coù ngöôøi noùi: “Luùc ñònh Kim cang duï hieän ôû tröôùc maét thì ñaït ñöôïc Bieán tri naøy”. Ngöôøi aáy cuõng khoâng neân ñöa ra caùch noùi nhö vaäy, bôûi vì luùc baáy giôø ñoái vôùi toaøn boä heát thaûy phaùp ñoaïn cuûa ba coõi do kieán-tu maø ñoaïn, ñaït ñöôïc cuøng moät vò ly heä ñaéc goïi laø ñaït ñöôïc Bieán tri veà taát caû caùc kieát khoâng coøn, laøm sao trong luùc naøy laïi ñaït ñöôïc aùi coõi Saéc khoâng coøn? Neân ñöa ra caùch noùi naøy: Boà taùt ôû phaàn vò Thaùnh quyeát ñònh khoâng ñaït ñöôïc Bieán tri veà phaùp ñoaïn cuûa coõi Saéc-Voâ saéc do kieán ñaïo maø ñoaïn, vaø Bieán tri veà aùi coõi Saéc khoâng coøn, bôûi vì taäp hôïp toaøn boä Bieán tri cho neân khoâng haøm chöùa tu ñaïo ñoái trò vôùi Ñoaïn cuûa coõi aáy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.